

Jiří Šotola

Narodil se nám beránek

K rozkladu Oldřicha Švestky v RP (Jak to bylo?) nemohu aspoň stručně nepoznamenat, že Oldřich Švestka nemluví pravdu. Alespoň v těch pasážích, jež se týkají Svazu čs. spisovatelů a Literárních novin.

1. Tvrdí, že beseda s redakční radou LN dne 26. 2. 1965 v redakci RP byla vzájemným pokusem o sblížení názorů a stanovisek a přinesla prý přece jen některé pozitivní rysy. Pravda je, že se při této besedě nikdo o sblížení názorů a stanovisek nepokoušel a pozitivní rys tu byl jen jeden, totiž ten, že se redakční rada s vedením RP silně pohádala.

2. Osobně jsem se s Oldřichem Švestkou coby 1. tajemníkem ÚV SČSS setkal v roce 1964 nikoli nejednokrát, nýbrž dvakrát. Byly to jalové schůzky, konaly se z iniciativy O. Š. a šlo při nich v podstatě o diplomatická setkání zástupců dvou protivných stran. Je pravda, že O. Š. na mou výtku o zcela jednostranném výběru autorů, vstupujících v RP do literárních diskusí, učinil nabídku, že otiskne v RP články i jiných spisovatelů než těch, které dosud v RP preferoval. Je pravda, že jsem tuto nabídku s patřičnou slušností kvitoval. Věděl jsem přitom dobře, že je to jen hra, diplomatický tah; že nemohu nabídku a limine odmítnout, protože bych dal O. Švestkovi do úst výhodný argument, že on by rád otevřel RP nejširší obci spisovatelské, ale že Svaz spisovatelů tomu brání; a zároveň že ovšem nemá smysl kohokoli k takovému článku vybízet, protože O. Š. nikdy v RP neotiskne, co se mu nebude hodit do krámu, a spisovatelé, o něž šlo, nikdy nenapišou, co by se jemu do krámu hodilo. I O. Š. bezpochyby dobře věděl, že je to hra; nemohl přece čekat, že dejme tomu Vodička nebo Čivrný nebo Kundera nam napíšíou článek, který bude shodný s tehdejší kulturně politickou linií KSČ, a nemohl zároveň s čistým svědomím nabízet, že otiskne článek, který s onou linií shodný nebude. Lze jen předpokládat, že nabídku činil proto, aby mohl podle potřeby hlásat, že on není vinen roztržkou se spisovatelé a sektářským chováním vůči spisovatelé obci, neboť jistí spisovatelé s ním a s RP a s KSČ spolupracovat vlastně ani nechťejí, ač se jim to nabízí, čili že všim jsou vinni jako vždy jistí spisovatelé. Nutno uznat, že to byl docela obratný tah, ovšem operovat jím ještě 19. června 1968 je už dost překérní. Tvrdí-li Oldřich Švestka, že usiloval o vzájemné pochopení a spolupráci se Svazem spisovatelů, je to nehoráznost. Nikdy o nic takového neusiloval. A je trapné, snaží-li se to dnes vmontovat do svého alibi. Nevím, jaké byly vnitřní duševní pochody a vnitrostranické konexe Oldřicha Švestky. Veřejně však svoje stanovisko a stanovisko svého listu ke spisovatelům, ke SČSS, k LN, k Hostu atd. prokázal v oněch dobách vsuktu nejd-

nou; bylo to stanovisko horlivého majitele velkých pěstí a organizátora štvavých kampaní. Bylo to stanovisko, které se od tehdejšího kursu, lhostejno, zda už novotnovského nebo hendrychovského nebo auerspergovského nebo jakého, občas odchylovalo snad jen větší mírou hrubosti a výhrůžnosti.

LL č. 18, 27. června 1968

Ludvík Vaculík

Obrodný proces v Semilech

Přišel za mnou hubený mladík a žádal, abych přijel do Semil promluvit na mítink Klubu mladých. Řekl jsem mu, že na mítinky nechodím. Namítl, že bych měl udělat výjimku, protože Semily jsou nejzaostalejší okres, kam obrodný proces vůbec nedorazil. Řekl jsem mu, že to říká každý. Už Litoměřice jsou nejzaostalejší okres, Ústí nad Orlicí a mnoho jiných. A všady čekají, že někdo z Prahy jim to přijde spravit. Jen at si to spravují sami, my jsme jen noviny, my o tom máme psát, aby to povzbudilo zas další. Mladík řekl, že oni si to chtějí spravit, ale kdybych já promluvil k lidem, že by je to spíš rozhýbalo. Řekl jsem, že ničím takovým nemíním být, a zeptal jsem se, jak ten mítink má vypadat. Bledý hubený mladík řekl, že tam bude asi devět set lidí, kteří budou dávat otázky hlavním funkcionářům okresu a případně je žádat, aby podali demisi. Tomu jsem se podívil a řekl jsem, že jako zpravodaje a pozorovatele by mě to zajímalo. — Když mladík odcházel, nechal mi svou navštívenku: Kája Hádek, reklamní fotograf, Semily.

Dne 15. května 1968 jsem zjistil, že Semily jsou teplé a mdlé městečko, kde každý jde pomalu za svým. Na asfaltu náměstí se divně vyjímala ostrá hesla: Dubček ano, Loskot ne! — Svoboda projevu, Svoboda president. — Národ sobě (nevěděl jsem co). Pan Kája Hádek mi po uvítání oznámil, že okresní funkcionáři se hanebně omluvili, avšak mítink bude! Zasmál jsem se. Zeptal jsem se, zda Loskot je vedoucí tajemník OV KSČ. Ano, potvrdil pan Hádek a dodal, že Loskot ještě včera osobně přislíbil účast svou či svého zástupce na mítinku, a dnes panu Hádkovi nechal u mistra vzkaz, že porada tajemníků se usnesla, aby na mítink nikdo nechodil. Také Veřejná bezpečnost poslala omluvný list, podepsaný majorem Špátou: „Příslušníci Sboru národní bezpečnosti semilského okresu se plně staví za obrodný proces, což již vyjádřili v rezoluci odeslané ústřednímu výboru KSČ... (smích v sále později) ... Příslušníci VB se nebojí vystoupit před veřejností a obhájit výsledky své práce (smích v sále) ...“ Veřejná bezpečnost však vystoupí, až dostane řádné a oficiální pozvání od nějaké organizace Národní fronty. Zeptal jsem se p. Hádku,